

Colectia „NORDUL DREPTEI CREDINȚE”
LEBRIS | We know
books

Arhimandritul Zaharia Zaharou

Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” din Essex, Marea Britanie

Chemarea înfierii dumnezeiești

TIPĂRITĂ CU BINECUVÂNTAREA ȘI CU UN
CUVÂNT ÎNAINTE AL PREASFINȚITULUI PĂRINTE

† MACARIE

EPISCOPUL EPISCOPIEI ORTODOXE
ROMÂNE A EUROPEI DE NORD

EDITURA
FELICITAS

Stockholm 2024

CUPRINS

† Episcopul Macarie Drăgoi al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord	
<i>Cuvânt înainte</i>	5
Arhimandritul Zaharia Zaharou	
<i>Preoția și Sfânta Liturghie</i>	
Conferința de sâmbătă, 25 noiembrie 2023	9
<i>Tânărul bogat (Luca 18,18-27)</i>	
Predica de duminică, 26 noiembrie 2023	35
<i>Menirea omului de a deveni templu al Duhului Sfânt</i>	
Conferința de duminică, 26 noiembrie 2023	39
<i>Isihasmul și Sfânta Liturghie</i>	61

*Conferința de sâmbătă,
25 noiembrie 2023*

Preoția și Sfânta Liturghie

Domnul a știut că niciun om de pe pământ nu ar fi putut cuprinde toată plinătatea darurilor Sale mai presus de fire, plinătatea harului. De aceea a zidit Trup în istorie, sfânta Lui Biserică, căreia i-a împărtășit viața Sa, pentru ca toate mădulele Trupului să se facă părtașe la bogăția Duhului Său. Am putea, așadar, spune că Biserica este rodul bunătății lui Dumnezeu. Și precum plinătatea Dumnezeirii a locuit trupește în Domnul Hristos¹, aceeași plinătate sălășluiește și în Biserica Lui, bineînțeles sub forma energiilor ei.

Mădulele adevărate ale Trupului lui Hristos trăiesc și se mișcă neîncetat în prezența dumnezeiască, sunt adumbrite de mângâierea cea nestricăcioasă a Duhului Său și se grăbesc spre Ziua celei de-a Doua Lui Veniri în slavă². Ele nu așteaptă în mod pasiv clipa când va veni Domnul, ci tânjesc cu ardoare după Venirea Lui datorită mângâierii puternice care le preamplă viața.

Astăzi vom vorbi despre lucruri deosebit de însemnate pentru noi, preoții, deoarece am primit de la Biserica lui Hristos slujirea împăcării oamenilor cu

¹ Cf. *Col.* 2, 9.

² Cf. *2 Pet.* 3, 12.

Dumnezeu³. Nu suntem doar slujitori ai Tainelor Sale. Lucrarea noastră nu are un caracter automat, magic, iertați-mi exprimarea exagerată. Firește, Tainele sunt sfinte și Domnul este prezent în ele. Totuși, ca preoți, ar trebui să fim în primul rând mângâietori de suflete. Porunca aceasta ne-a fost dată de Domnul prin Prorocul Său: „Preoții Mei, mângâiați, mângâiați pe poporul Meu”⁴. Aceasta este ceea ce așteaptă El de la noi, de vreme ce a revărsat din belșug harul Său asupra noastră.

Se ridică, firește, întrebarea: Cum devenim mângâietori de suflete? Răspunsul este simplu. Devenim în stare să-i mângâiem pe oameni „prin mângâierea cu care noi înșine suntem mângâiați de Dumnezeu”⁵, atunci când intrăm în prezența Dumnezeului celui viu. Și intrăm în prezența Lui ori de câte ori ne apropiem de El cu o „inimă înfrântă și smerită”⁶. Iar când ieșim din prezența Lui cea de-viață-făcătoare și arzătoare, aflăm în inima noastră cuvinte gata pregătite, pe care le împărtășim fraților noștri⁷. Cuvintele acestea sunt drese cu „sarea harului”⁸ și înștiințează cu har inimile celor ce le ascută⁹. Astfel câștigăm inimile oamenilor pentru Domnul și devenim împreună-lucrători cu El în lucrarea renașterii lor duhovnicești. Aceasta este cu precădere slujirea preotului.

³ Cf. 2 Cor. 5, 18.

⁴ Cf. Is. 40, 1-2.

⁵ 2 Cor. 1, 4.

⁶ Cf. Ps. 50, 18.

⁷ Cf. Arhimandritul Sofronie, *Vom vedea pe Dumnezeu precum este*, trad. Ierom. Rafail Noica, Ed. Sophia, București, 2005, p. 19.

⁸ Cf. Col. 4, 6.

⁹ Cf. Ef. 4, 29.

Preoția este o lucrare proorocească. Preotul primește un mare har, însă i se încredințează și o sarcină grea. Ca să nu se prăbușească sub această povară, el are nevoie de o mare smerenie, pentru ca harul să-i întărească neîncetat firea.

Prin rugăciunea sa, preotul „se face îndeaproape părtaș la destinele tragice ale lumii”¹⁰. Sfântul Sofronie observă: „Cel ce a gustat din Duhul lui Hristos nu se poate lepăda de la a întâmpina acest noian al nefericirilor și de a se alătura rugăciunii Domnului, Cel ce ne-a dat «pildă»”¹¹. De asemenea, Cuviosul mărturisește într-una din scrisorile sale: „Pentru preot, este deosebit de important să dobândească dragostea Lui Hristos cea împreună-pătimitoare, întrucât fără o astfel de dragoste săvârșirea Sfintei Liturghii poate lesne deveni o lucrare exterioară, «formală», în loc să fie o părtășie vie și adevărată la lucrarea lui Hristos”¹².

Preotul își asumă rolul de mijlocitor între Dumnezeu și om. El se ostenește neobosit să unească cele dezbinat, după pilda lui Hristos, Care, prin venirea Sa pe pământ și prin jertfa Sa, a devenit Mijlocitorul¹³ prin excelență. Preotul întinde o mână pe umărul omului și cealaltă pe umărul lui Dumnezeu, rugându-se pentru împăcarea lor. El devine împreună-lucrător cu Dumnezeu la împlinirea menirii celei mai dinainte de veci pe care Domnul a rânduit-o pentru făptura Sa

¹⁰ Cf. *Vom vedea pe Dumnezeu precum este*, p. 337.

¹¹ *Ibid.*, p. 340.

¹² Πνευματικὰ κεφάλαια (*Capete duhovnicești*), p. 57.

¹³ Cf. 1 Tim. 2, 5.

cugetătoare, la zidirea sfântului Său templu mai întâi în propria sa inimă, și mai apoi în inimile celor încredințați lui de pronia dumnezeiască, ale celor ce se apropie de el însetând să pătrundă taina căilor mântuirii.

Ca preoți, se cuvine să avem întotdeauna un cuvânt viu pentru frații noștri, un cuvânt care să le împărtășească putere și har, fie că săvârșim Tainele Bisericii, fie că ne pregătim pentru Sfânta Liturghie, fie că predicăm. Trebuie să privim fiecare lucrare încredințată nouă – Botez, cununie, înmormântare – ca pe un prilej de a propovădui poporului lui Dumnezeu, așa cum îl îndeamnă Apostolul pe ucenicul său: „Propovăduiește cuvântul, stăruiește cu timp și fără de timp, muștră, ceartă, îndeamnă, cu toată îndelunga-răbdare și învățătura”¹⁴. Chiar și la îmbisericirea unui prunc trebuie să rostim un cuvânt, chiar și unul scurt, ca să-i ajutăm pe părinți să înțeleagă că ei sunt iconomii vieții copiilor lor, că sunt împreună-lucrători cu Dumnezeu la o măreață zidire, la minunata Sa lucrare ziditoare.

Totuși, trebuie să avem în vedere că nu putem să dăm cuvânt celor care nu sunt pregătiți să îl primească. Însă dacă oamenii ard de dorința de a auzi cuvântul lui Dumnezeu, pentru ei Domnul va da cuvânt chiar și nevredniciei noastre. Domnul Însuși nu a săvârșit minuni în ținutul Său natal, nu pentru că nu ar fi putut să o facă, ci pentru că nu voia să Se impună pe Sine. Hristos dorea mai degrabă să-i atragă pe oameni la El. Aceasta se vedește în chip limpede la Cina cea de Taină, unde, așa cum observa Cuviosul Sofronie, prezența

¹⁴ 2 Tim. 4, 2.

unui singur om, a lui Iuda, L-a împiedicat pe Hristos să grăiască. Însă după ce Iuda a părăsit camera de sus a Sionului, Domnul a zis: „Acum a fost preaslăvit Fiul Omului”¹⁵ și le-a dat ucenicilor Săi cel de pe urmă legământ al cuvântului¹⁶.

Fiecare creștin îndeobște, dar mai cu seamă preotul, se cuvine să aibă „același gând care era și în Hristos Iisus”¹⁷. Care este însă acest gând? Apostolul lămurește în versetele de mai înainte că cugetul cel asemenea lui Hristos constă într-o sfântă „întrecere”: cine îl va cinsti mai mult pe semenul său, cine se va smeri pe sine mai mult înaintea celui alt¹⁸. Este vorba despre conștiința că nu noi, ci celălalt are însemnătate și, firește, Celălalt prin excelență este Domnul Însuși, dar și cei care sunt ai Lui, „frații Săi prea mici”¹⁹.

Hristos Însuși, Făcătorul cerului și al pământului, „S-a smerit pe Sine, chip de rob luând și ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce”²⁰, ca să ne împărtășească cuvântul Său, ca să ne descopere Numele Său și să ne „dea puterea de a ne face fii ai lui Dumnezeu”²¹.

Marele Apostol Pavel a pus în lucrare în chip desăvârșit principiul smereniei, de aceea a și fost în

¹⁵ *In.* 13, 31.

¹⁶ Cf. *Οἰκοδομώντας τὸν ναὸ τοῦ Θεοῦ μέσα μας καὶ στοὺς ἀδελφούς μας* (*Zidirea templului lui Dumnezeu înlăuntrul nostru și înlăuntrul fraților noștri*), vol. 1, p. 61.

¹⁷ Cf. *Filip.* 2, 5.

¹⁸ Cf. *Filip.* 2, 3-4.

¹⁹ Cf. *Mt.* 25, 40 și 45.

²⁰ Cf. *Filip.* 2, 7-8.

²¹ Cf. *In.* 1, 12.

stare să afirme cu tărie: „Căci, deși sunt liber față de toți, m-am făcut rob tuturor, ca să dobândesc pe cei mai mulți; [...] tuturor toate m-am făcut, ca, în orice chip, să măntuiesc pe unii”²².

De asemenea, Cuviosul Sofronie ne-a destăinuit că s-a pus pe sine mai prejos de fiecare om care a venit să-i ceară ajutorul, ca să-i poată ajuta pe câțiva. Totodată, el ne sfătuia, ca duhovnici, să nu-i privim pe oameni așa cum sunt ei în clipa aceea, schimonosiți de păcat și de necunoașterea Ziditorului lor, ci așa cum ar putea se devină prin harul lui Dumnezeu.

Firește, vorbim aici despre etosul cel mai presus de fire al lui Hristos și despre cea mai înaltă cultură a Duhului. Însă începutul se pune prin fapte mărunte, care sunt la măsura puterilor noastre. Ca și creștini, este de ajuns să urmărim regula de aur: în tot ceea ce spunem, în tot ceea ce facem și în tot ceea ce gândim despre aproapele nostru, să adăugăm o fărâmă de dragoste; să rostim un cuvânt care să covârșească vrednicia fratelui nostru. Cel ce păstrează această regulă în viața sa, în chip firesc, încetează să-i mai judece și să-i mai osândească pe cei din jurul său. El poartă înlăuntrul lui un duh înfrânt și smerit, pe care Dumnezeu „nu îl va urgisi”²³.

Vrednicia de a fi mădulare ale Trupului Bisericii are o însemnătate mai mare decât oricare altă vrednicie omenească, de vreme ce, ca mădulare ale acestui Trup, ne putem face părtași la comuniunea harului, la comuniunea darurilor tuturor sfinților.

²² Cf. *1 Cor.* 9, 19-22.

²³ Cf. *Ps.* 50, 18.